

● SREČANJE Z VIČANI

POTREBNO JE VELIKO SODELOVANJA

Občina Grosuplje in občina Vič—Rudnik imata poleg skupnih OZD (IMP Livar, TOZD Posestva, itd.) še vrsto skupnih komunalnih in drugih stičnih točk. Sodelovanje med sosedji pri razreševanju skupnih problemov ter izmenjava izkušenj so zato nujno potrebni. Tako so se 27. maja srečali na Viču predstavniki izvršnih svetov, občinske skupščine in obč. družbenopolitičnih organizacij obeh občin. Med obiskom so se udeležili otvoritve novih prostorov IGO na Koprski ulici, bili pa so še v Tobačni tovarni in na farmi Gmajnice.

Med ogledom novih prostorov Iga na Koprski v Ljubljani. (Foto: Lado Čuk)

V prvem tromesečju se je v občini Vič—Rudnik, po besedah predsednika njenega izvršnega sveta **Jožeta Vučemila**, celotni prihodek povečal za 35 odstotkov, dohodek za 28, akumulacija za 28 in izgube za 74 odstotkov v primerjavi z enakim obdobjem lani. Število izgubarjev je od 9 naraslo na sedanjih 14. Tobačna tovarna, ki je največji izgubar naj bi letos prišla na pozitivne številke, je pa tudi nekaj takih (Ljubljanske opekarnice, Komunalno podjetje...), kjer se bodo razmere že zaostrovale. Izvoz je večji za 26 odstotkov. Zaskrbnjujejo je položaj na področju osebnih dohodkov, saj so bile OZD bolj disciplinirane, kot je bilo pričakovati in sedaj bodo tu nujne nekatere korekcije.

»Podobne odstotke imamo tudi v Grosupljem, le izgub v gospodarstvu nimamo«, je dejal predsednik grosupljskega IS **Franc Gruden**. Izvoz je bistveno večji, res pa je, da je bil v preteklosti pičel. V gospodarstvu z osebnimi dohodki ni težav, pač pa je le teh precej v ostrišem varstvu, šolstvu in zdravstvu. Tu bo s 1. junijem opravljena korekcija. V kmetijstvu so rezultati ugodni. S težavami v TOZD Posestva, ki ima svoje farme v obeh občinah pa se bodo v obeh občinah skušali sami spopasti in jih razrešiti. IMP Livar se dogovarja o povezovanju z Unitasom. Če bodo pogovori uspešni, bo nujen dogovor o livarni barvnih kovin, ki je sedaj na Viču. V Grosupljem bodo v juniju dokončali načrte za vodovod, ki bo povezoval tudi Turjak. S sredstvi vodovodnega sistema Sevnik pa bo zagotovljena voda tudi v viškem delu Vina. Dogovori o ureditvi pokopališča za Šmarje in Škofljico so v teku, prav tako ni večjih težav pri gradnji telefonskega omrežja med Laščami in Turjakom na odseku, ki teče skozi grosupljsko občino. Grosupljska DO Tabor ima prioriteto nalogo zgraditi trgovino na Škofljici.

NESKLADJA PRI TOBAKU

V Tobačni tovarni, ki ima 112 letno tradicijo, je v 7 TOZD zaposlenih 2200 delavcev. Nekaj TOZD je tudi v drugih republikah. Na celotni prihodek lani, ki je znašal 7,54 milijard dinarjev je bilo 6 milijard davka. Težave imajo, ker se cene tobaka in cigaret zaradi neusklajenih davkov ne ujemajo. Lani so tako imeli 330 milijonov din izpada dohodka. Z veliko odrekanja doma ter pomočjo družbenopolitične skupnosti pa je bilo ob zaključku le 100 milijonov din izgube. Že v letošnjih prvih treh mesecih pa je bila le ta 900 milijonov. Z novimi cenami naj bi izgubo pokrili v devetih mesecih. Da do podobnih problemov ne bi več prihajalo bi bila nujna sprememba sistema davka. Sicer pa marsikaj pove podatek, da je povprečni OD v Tobačni tovarni 12.000 din mesečno kar je za kakih 20 odstotkov pod povprečjem gospodarstva SRS.

KRAVE »MOLZEJO« IZGUBO

Ljubljanske mlekarne TOZD Posestva imajo v občini Grosuplje farmi v Boštanju na Grosupljem, v občini Vič—Rudnik pa na Bokalcih in na Gmajnicah. Za letos načrtujejo 18,5 milijard prihodka, kar pa bodo verjetno presegle. Na Gmajnicah imajo skupno 266 krav. Mlečnost je 4250 litrov letno na kravo. Na Bokalcih pa se bližajo slovenskemu rekordu z 21 litri dnevno na kravo. Uspehe dosegajo predvsem z boljšo krmo in selekcijo živine. V aprilu so na farmi Gmajnice pridelali pri litru mleka 23 par izgube, v Boštanju pa 1,20 par. Izgubo skušajo pokrivati s svojo poljedelsko in gozdarsko proizvodnjo. Trenutno največji problem je pomanjkanje beljakovinske krme. Sicer pa imajo na Gmajnicah (v Boštanju je obratno) dobro urejeno porodnišnico pa toliko slabšo hladilnico. »Sicer pa družbenega kmetijstva ne bi smeli toliko napadati, saj dosega zavirljive rezultate,« je še menil ob obisku direktor TOZD Posestva Franc Zalar.

Pogovori predstavnikov obeh sosednjih občin so nakazali vrsto vprašanj, ki jih morajo skupno razreševati, obenem pa tudi vrsto možnosti za še tesnejše sodelovanje. Taki pogovori bodo v prihodnje prav gotovo še potrebnejši.

IVO BREČIČ

Delo v VVO Grosuplje.

● 30 LET DELOVANJA VZGOJNOVARSTVENE DEJAVNOSTI V OBČINI GRO-SUPLJE

PESTRA DEJAVNOST

VVO Stojan Šuligoj Grosuplje praznuje letos 30 let delovanja. Organizacija je bila ustanovljena leta 1953. Ustanovitelj je bil Občinski ljudski odbor Grosuplje.

Korenine vzgojnovarstvene dejavnosti na Grosupljem pa segajo v leto 1951. Pobudnice za delovanje otroškega varstva so bile tovarišice, ki so že med Narodno osvobodilno borbo prevzemale odgovorne naloge v boju za enakopravnost žena, delavskega razreda in vseh delavnih ljudi. Njihova aktivnost je že med NOB opravila zrelostni izpiti. Zbrale so se in organizirale otroški vrtec. Prvi prostor so dobili v nekdanji Koščakovi hiši, kjer je sedaj Knjižnica. Vrtec je lahko obiskovalo le 15 do 18 otrok. Da bi lahko omogočili varstvo večjemu številu otrok, se je leta 1958 vrtec preselil v prostore nekdanje Narodne banke.

Prvi korak v svet organizirane otroške igre so z otroki stopale vzgojiteljice **Ančka Gasperšič** in **Laura**, za katero pa žal več podatkov ni na razpolago. Organizacijsko vodstvo je z letom 1953 prevzela tovarišica **Urnika**, ki je bila obenem tudi upraviteljica šole in gimnazije na Grosupljem. Njihovo pot so postrvalno nadaljevale **Katica Dolenc**, **Marica Kalkič** in **Gizela Kus**. V razvoj otroškega varstva se je vključevala tudi organizacija **Rdečega križa**.

Tako je bilo v letu 1962 v varstvo vključenih 36 otrok v starosti od 2 do 7 let. To leto je bila tudi prvič organizirana prehrana v vrtec.

Urbanistični razvoj Grosupljeja je narekoval pospešeno gradnjo stanovanj v blokih in individualnih hiš. Število otrok je s hitrim doseljavanjem vedno bolj naraslo. V letu 1964 šola ni mogla več sprejeti otrok zaposlenih staršev k dopoldanskemu pouku. Prisluhnili smo potrebam in organizirali tudi varstvo za šolarje. To leto je bilo vključenih v varstvo 30 otrok od 3 do 7 let in 21 šolarjev od 1. do 4. razreda. Z izselitvijo Zavoda za socialno zavarovanje se je v namen otroškega varstva postopoma adaptiralo izpraznjeno sobe. Varstvo je dobilo iz leta v leto več otrok. Leta 1969 je obiskovalo vrtec 90 otrok in leta 1970 102 otrok od 2. do 10. leta. Potrebe po varstvu pa že nekaj let ni bilo moč pokrivati.

Težnje krajanov, da bi se uredilo pereče vprašanje organiziranega varstva predšolskih otrok in da bi dosegli smotnejšo organizacijo pouka, se je v letu 1970 pristopilo k razpisu referenduma za šolo in vrtec. Sadovi prvega referenduma so se pokazali že v naslednjem letu, saj smo dobili nove prostore in sprejeli 139 malčkov od 2 do 7 let.

Organizirana predšolska vzgoja pa se ni razvijala samo v Krajevni skupnosti Grosuplje. Razmahnila se je tudi v druge krajevne skupnosti. Tako so v Ivančni gorici s sredstvi Občinske skupnosti za vzgojo in izobraževanje, delovnih organizacij v Ivančni gorici in zainteresiranih star-

šev adaptirali prostore v Zdravstvenem domu, ter leta 1972 sprejeli v organizirano varstvo 23 otrok, že naslednje leto pa še 20 otrok.

Najintenzivnejši razmah je doživel organizirano varstvo predšolskih otrok v prvih letih delovanja Samoupravne interesne skupnosti Otroškega varstva, to je od leta 1975 do 1980. V tem času so dobili prostore za namen družbenega varstva še v Krajevni skupnosti Šentvid, Šmarje in Grosuplje. Povdariti velja, da v vseh teh letih ni bilo organizirane varstva za najmlajše otroke od 0 do 2 let.

Prvo tako varstvo so pridobili z novim vrtcem v Grosupljem, ki je bil zgrajen s sredstvi drugega krajevnega samoprispevka in otroškega varstva. Tako v letu 1980 že beležimo preko 550 otrok deležnih dnevnega varstva in vzgoje. Organizirali smo tudi prvo varstvo za dojenčke v varstveni družini.

Vse po letu 1980 vrtec ni ostal zaprt v svoje okvire. Iz leta v leto so se kazale večje težnje po podružabljanju vzgoje tudi za tiste predšolske otroke, ki niso vključeni v redno dnevno varstvo.

V težnji, da bi bili predšolski otroci deležni pred vstopom v šolo organizirane predšolske vzgoje in da bi vsaj delno izenačili pogoje pred vstopom v šolo, smo organizirali skrajšane programe priprave na šolo. Sprva smo tem otrokom nudili le 40 ur, kasneje 70 ur, nato 120 in sedaj 150 ur programa. Dejavnost smo skušali čimbolj približati tudi krajem kjer ni vzgojnovarstvene organizacije. Tako smo programe izvajali tudi na podružničnih šolah v Žalni, Šmarju in Podtaboru.

Zaradi večjega števila odklonjenih otrok smo v nekaterih KS organizirali tudi druge oblike družbene vzgoje v popoldanskem času kot so Cicibanove ure in 80 urni programi za petletne otroke. Te oblike razširjene dejavnosti izvajamo že od leta 1975.

Z ustanovitvijo Skupnosti otroškega varstva smo prvič organizirali tudi letovanje na Debelem rtiču. Prvo leto se je letovanja udeležilo 33 otrok. Zadnja leta število otrok za letovanje naraslo, saj vključujemo ne le redne varovance vrta, temveč tudi otroke, ki dnevnega varstva niso deležni. V obliki letovanja so zajeti predšolski otroci iz vseh KS občine Grosuplje.

Od leta 1978, ko so prišle na področje Suhe krajine, kamor posega tudi naša občina, Mladinske delovne brigade, vodimo tudi skrb za organizacijo vzgojnega dela v brigadirskih vrtcih. Iz kraja Ambrus so se ti vrtci razširili še na KS Zagradec in Krka. V to obliko je letno zajetih 90 do 100 otrok.

V težnji, da bi postali center predšolske vzgoje in da bi nudili kar največjemu številu vsaj del družbene vzgoje, vključujemo otroke iz krajevnih skupnosti k igri in delu v tednu otroka, organiziramo programe ob praznovanju dedka Mraza, katere izvajajo vzgojiteljice v delovnih organizacijah in krajevnih skupnostih, kjer ni vzgojnovarstvene organizacije.

Danes, po 30 letih delovanja, je v VVO zaposlenih 75 delavcev od tega neposredno dela z otroki 53 delavcev. Skupno pa je vključenih v organizirano dnevno varstvo 550 otrok. Naše delo s tem ni in ne more biti končano. Glede na pomembnost vzgoje in izobraževanja ter dojemljivosti otrok v predšolskem obdobju, bo potrebno razširiti programe priprave na šolo skupno s SOV. S krajevnimi skupnostmi in družbeno političnimi organizacijami pa bo potrebno reševati probleme varstva tistih otrok, katerih starši so obojestransko zaposleni.

Ravnateljica: Dragica Drobnič

PROGRAM

DELA KRAJEVNE ORGANIZACIJE DPM ŠMARJE — SAP ZA LETO 1983

1. Organizacija maškerade predšolskih in šolskih otrok z obdaritvijo udeležencev.
2. Kurirčkova pošta — nabava spominskih značk in partizanskega čtiva za šolske otroke.
3. Denarna pomoč učencem 8. razreda ob zaključnem šolskem izletu in socialno šibkim učencem.
4. Predavanje za starše v »Tednu otroka« (o problematiki vzgoje, zdravstva — predavanje za preventivo, zbiranje naročnikov za revijo »Otrok in družina«.
5. Knjižna nagrada učencem 1. razreda ob sprejemu v pionirsko organizacijo in rumena rutka za varnost v prometu za 1. sept.
6. Organiziranje novoletnega praznovanja: Kulturna prireditve s prihodom Dedka mraza in obdaritev predšolskih in šolskih otrok; kolektivno darilo učencem osnovne šole in otrokom VVO Šmarje.
7. Povezava z osnovno šolo Šmarje-Sap: pregled izvenšolske dejavnosti učencev, spremljanje tekmovanj v okviru jugoslovanskih pionirskih iger ter nudenje možne pomoči (šahovski krožek).
8. V aprilu organiziramo občni zbor društva.
9. Organiziranje razstave ročnih del krajanov za krajevni praznik.
10. Pohiranje članarine in prostovoljnih prispevkov.

IZVRŠNI ODBOR DPM

● ŠMARJE—SAP

Delo društva prijateljev mladine

Naše društvo živi v pravem pomenu besede s svojo Krajevno skupnostjo. Že vsa leta svojega obstoja načrtovane naloge zadovoljivo realiziramo za dobro naših otrok ob aktivnosti članov društva. Vse to dosežemo z mnogo volje. Ob novoletnem praznovanju predšolskih in šolskih otrok pomenijo nasmejane oči in zadovoljstvo najmlajših povrnitev za ves naš trud in čas, ki ga žrtvujemo. Na otroški maškeradi pozabimo na vsakodnevne skrbi tudi odrasli in poskrbimo za poslastico navzočim maskam.

Naše cicibane razveselimo ob sprejemu v pionirsko organizacijo s knjižno nagrado po možnosti partizanske tematike in učence 8. razreda za zaključni šolski izlet z denarno nagrado ter podpremo socialno šibke učence za zaključni šolski izlet.

Seveda bi brez finančne podpore naše KS in DPO v kraju načrte težko izvedli. S svojimi prispevki naši obrtniki ne skoparajo in pokažejo mnogo razumevanja v času nabalralne akcije za izvedbo novoletne prireditve. Smo pa tudi povezani z občinsko ZPM, ki nam pomaga po svojih močeh.

Odbornice bi bile rade odraščajoči mladini tudi vabljen vzgled v izdelavi ročnih del in smo v okviru krajevnega praznika pripravile razstavo ročnih del iz pletenja, vezenja in volzanja. Predhodno smo na kraješem tečaju izpopolnjevale naše sposobnosti v ročnih delih.

Odbornice zbirajo v času pobiranja članarine tudi nove člane. Naša krajevna organizacija Društva prijateljev mladine šteje 321 članov.

Jožica Jagodica

Društvo prijateljev mladine Šmarje—Sap pripravila v okviru krajevnega praznika, ki bo v septembru, razstavo ročnih del. Vabimo vse krajeane in krajanke, da pripravijo svoje izdelke ročnih del in jih v septembru dostavijo v prostore Družbenega doma Šmarje—Sap. O točnejšem datumu razstave bo društvo krajeane še naknadno obvestilo.

IZVRŠNI ODBOR

SKLICI SEJ

SKUPŠČIN SAMOUPRAVNIH INTERESNIH SKUPNOSTI DRUŽBENIH DEJAVNOSTI

Skupščina Občinske izobraževalne skupnosti Grosuplje je sklicana za 27/6—1983, skupščini Skupnosti otroškega varstva Grosuplje in Občinske skupnosti socialnega varstva Grosuplje pa bosta imeli seji v prvi polovici meseca julija.

Predvideni dnevni redi sej skupščin bodo naslednji:

1. Občinska izobraževalna skupnost Grosuplje
    - obravnava izpolnitve finančnega načrta za obdobje januar — maj
    - predlog razdelitve namenskih sredstev in amortizacijskih kreditov za popravila šolskih objektov
    - predlog sklepa o odstopu prispevkov za vzgojo in izobraževanje Delovno varstvenemu zavodu Ponikve
    - predlog samoupravnega sporazuma o razvijanju prostovoljnega dela v občini Grosuplje
    - uveljavljanje delegatskega sistema
  2. Skupnost otroškega varstva Grosuplje
    - izpolnitev finančnega načrta za obdobje januar - maj 1983
    - poročilo o pridobivanju vzgojnovarstvenih kapacitet v Stični, Višnji gori in Ivančni gorici
    - nov predlog lestvice za diferencirano udeležbo staršev pri ceni VVO
    - uveljavljanje delegatskega sistema
    - predlog sklepa o odstopu prispevkov Delovno varstvenemu zavodu Ponikve
  3. Občinska skupnost socialnega varstva Grosuplje
    - izpolnitev finančnega načrta za obdobje januar — maj 1983
    - predlog za izdajo zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju
    - predlog za izdajo zakona o družbenem varstvu duševno in telesno prizadetih odraslih oseb
    - poročilo o uresničevanju socialne politike
    - poročilo o uresničevanju politike zaposlovanja
    - osnutek samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah in merilih za socialnovarstvene pomoči in za prispevke k stroškom socialnovarstvenih storitev
    - osnutek samoupravnega sporazuma o enotnem postopku uveljavljanja socialno-varstvenih pomoči
    - dopolnitev družbenega dogovora o štipendijski politiki v SRS
    - uvedba enotne skupne evidence prejemnikov socialnovarstvenih pomoči v občini Grosuplje
- Skupščine samoupravnih interesnih skupnosti za zaposlovanje, socialnega skrbstva in zdravstva so zasedale že v prvi polovici junija s podobnimi osrednjimi dnevnimi redi, razširjenimi s tematiko vsaka s svojega področja, medtem ko telesnokulturna skupnost, kulturna skupnost in občinska raziskovalna skupnost v tem obdobju ne predvidevajo sklicev sej skupščin.

GRO-SUPLJE — V novem bloku ob Adamičevi cesti je DO Tabor kupila 350 m² poslovnih prostorov. Namenjeni so salonu pohištva in bodo predvidoma urejeni do septembra 1983. Salon pohištva bo omogočil kupcem lažjo izbiro, saj bo pohištvo pregledno razstavljeno. Vrednost investicije je 13 mio dinarjev. Sredstva je zagotovila TOZD Maloprodaja, ki si s tem prizadeva posodobiti prodajo pohištva. (foto Bojan Ambrož)

